

استراتژی‌های مختلف سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار

مهدي ابزري^۱ - محمد رضا پور ابراهيمی^۲

عضو هيأت علمي دانشگاه اصفهان

کارشناس ارشد دانشگاه اصفهان

چکیده

امروزه اهمیت توجه به مسائل مالی و به تبع آن اتخاذ تصمیم‌های مناسب در سازمانهای اقتصادی، بر کسی پوشیده نیست. حیات آقی و رشد و توسعه این نوع سازمانها تا اندازه زیادی به شیوه تصمیم‌گیری‌های مالی و نحوه حمایت از قیمت سهام آنها در بازار اوراق بهادار بستگی دارد. از این رو، همواره این سوال مطرح است، که چگونه می‌توان به حفظ و ثبات قیمت سهام آنها در بازار بورس کمک نمود؟

هدف از تحقیق حاضر، بررسی استراتژی‌های مختلف سرمایه‌گذاری به دو روش فیلتر^(۱) و خرید و نگهداری^(۲) در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. با توجه به این که استراتژی‌های مختلف سرمایه‌گذاری در قالب دو روش مذکور، ترخ‌های بازدهی متفاوتی را ایجاد می‌نمایند، لذا، بررسی راه‌های ایجاد بازدهی بیشتر برای سرمایه‌گذاران در چهارچوب ارزیابی این نوع استراتژی‌ها می‌گردد. بر این اساس، در این تحقیق سه قرضیه به شرح ذیل

تدوین گردیده است که عبارتند از: (۱) میانگین بازدهی ماهانه روش فیلتر بیشتر از میانگین بازدهی ماهانه روش خرید و نگهداری می‌باشد، (۲) ترجیح انتخاب روش فیلتر بر روش خرید و نگهداری در صنایع مختلف در بورس اوراق بهادار تهران، یکسان نمی‌باشد، (۳) کاهش یا افزایش فیلتراتخابی با بازدهی آن را بسطه معکوس دارد. تحقیق حاضر به ترتیب شامل؛ چکیده، مقدمه، بررسی استراتژی‌های مختلف سرمایه‌گذاری، روش تحقیق، تجزیه و تحلیل اطلاعات و استخراج نتایج می‌باشد.

روشن تحقیق در این پژوهش، کتابخانه‌ای بوده که با استفاده از اطلاعات کلیه شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در مقطع مورد مطالعه، دنبال شده است. در پایان و پرس از بررسی‌های لازم و آزمون فرضیه‌های تدوین شده، نتایج قابل توجهی برای سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار تهران بدست آمده که به وضوح حاصل مقایسه بین دو نوع استراتژی فیلتر و خرید و نگهداری را هم نشان می‌دهد. ضمناً در قسمت اخیر الذکر، پیشنهادهای کاربردی برگرفته از نتایج تحقیق هم ارائه شده است.

واژه‌های کلیدی

سرمایه‌گذاری، استراتژی‌های مختلف سرمایه‌گذاری، بورس اوراق بهادار، استراتژی خرید و نگهداری، استراتژی فیلتر، نرخ کمیسیون و فیلتر

مقدمه

نگاهی به تحولات اقتصادی و اجتماعی گذشته، نظری انقلاب صنعتی، ریشه نیاز به دانش مدیریت مالی را بهتر نمایان می‌سازد. نیاز اصلی در فرایند انقلاب صنعتی، تأمین گسترده منابع مالی مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری بوده که ابتدا، از طریق نظام بانکی و سپس، از طریق اوراق بهادار صورت می‌گرفت^(۱). هم زمان با رشد صنایع و نیازافزون تر آنها به منابع مالی مورد نیاز و نیز با توجه به عدم جوابگویی نظام بانکی در ارائه خدمات مالی، به دلیل ویژگی خاص بازار

بولي (تأمين مالي کوتاه مدت)، نقش جانی بازار سرمایه^(۱) آشکار گردید. بازار سرمایه با هدف تأمین منابع بلند مدت برای سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقتصادی، نقش عمده‌ای را در رشد و توسعه اقتصادی کشورهای پیشرفته ایفا نمود، و در این میان، بورس اوراق بهادار به عنوان اصلی‌ترین بخش بازار سرمایه مطرح شد. بورس اوراق بهادار به عنوان یک ابزار مالی کارآمد در خدمت توسعه اقتصادی قرار داشته و چنانچه تحقیقات گذشته نشان داده، کشورهایی که از بازارهای سهام پیشرفته و رویه رشد برخوردار بوده‌اند، رشد و توسعه اقتصادی آنها به نحو چشمگیری نسبت به سایر کشورها افزایش داشته است.^(۲)

با توجه به اهمیت و نقش بورس اوراق بهادار در توسعه اقتصادی کشورها، لزوم توجه هر چه بیشتر به بورس اوراق بهادار در کشور ایران هم ضروری به نظر می‌رسد. بدین جهت، آگاهی از استراتژی‌های کاربردی و قابل استفاده برای سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار، به عنوان یک ضرورت مطرح می‌باشد. لذا، این تحقیق سعی دارد به بررسی بازدهی استراتژی‌های مختلف سرمایه‌گذاری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به منظور معرفی لگوی مناسب، پردازد. در ادامه، ابتدا به معرفی استراتژی‌های مورد بحث پرداخته می‌شود.

استراتژی‌های سرمایه‌گذاری

استراتژی‌های سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار را می‌توان به دو دسته، (الف)، خرید و نگهداری^(۳) و (ب)، فیلتر^(۴) تقسیم نمود. بر اساس این تقسیم بندی، ارزیابی استراتژی‌های مختلف سرمایه‌گذاری و محاسبه بازدهی هر کدام می‌تواند نسبت به تعیین روش، کمک نماید. اساس کار در ارزیابی روش‌های مطرح شده، محاسبه میزان بازدهی حاصل از به کارگیری آنها می‌باشد. در روش خرید و نگهداری، سهام خریداری شده در ابتدای دوره تا پایان مدت معین نگهداری می‌شود. در این روش، افت و خیزهای ناشی از تغییرات قیمت در

1- Capital Market.

2- احمد عالی نژاد، بازارهای سهام مجرکی برای رشد اقتصادی، ماهنامه حسابداری، شماره ۱۲، نیمه‌ماه ۷۶، ص ۹۵.

3- Buy and Hold.

4- Filter

طی دوره تأثیری در تصمیم سرمایه‌گذار ندارد. به عبارت دیگر، خرید و فروش سهام در ابتداء و انتهای یک دوره معین انجام می‌گیرد. در مجموع، با ترجمه به تفاضل قیمت ابتداء و پایان دوره و نیز مزایای پرداختی در طی دوره برای سهام مربوط، بازدهی آن معین می‌گردد.

در روش فیلتر، بازده حاصل از سرمایه‌گذاری بر اساس مبادلات (خرید و فروش) پایاب صورت می‌گیرد. اساس کار در انجام مبادلات، تعیین فیلترهایی است که مبادلات با توجه به آنها انجام می‌شود. به عبارت دیگر، خرید و فروش سهام با توجه به وجود تغییرات قیمت و بر اساس تحقیق فیلترهای تعیین شده، انجام می‌شود. فاما^(۱) (۱۹۶۶) اظهار می‌دارد، اگر قیمت پایان روز یک اوراق بهادر حداقل $X\%$ نسبت به قیمت مورد نظر (مبنای) افزایش یابد، آن اوراق خریداری شده و نگهداری می‌شود، تا زمانی که قیمت حداقل $X\%$ ر بالاترین قیمت کاهش یابد، سپس آن اوراق به فروش می‌رسد. خرید محدود اوراق بهادر زمانی انجام می‌شود که قیمت آن اوراق $X\%$ نسبت به حداقل قیمت افزایش یابد^(۲). بر اساس تعریف یاد شده و با تعیین فیلترهای انتخابی، میزان بازدهی هر سهم و نهایتاً مجموع سهام معین می‌گردد.

یکی از مطالعات مشهور و مرتبط با تحقیق حاضر، توسط فاما برای اثبات کارائی در بورس اوراق بهادر نیویورک انجام شد که بطور غیر مستقیم، به روشهای خرید و فروش سهام پرداخته است. در این تحقیق، فاما با استفاده از آزمونهای مختلف، به ویژه روش فیلتر و مقایسه آن با روش خرید و نگهداری به اثبات فرضیه‌های تحقیق خود همت گمارده است. فاما و بلوم^(۳) هم در سال ۱۹۶۶، تحقیقاتی در ربط با پژوهش حاضر انجام دادند، آنها سود فیلترهای مختلف را بر روی سهام فردی در شاخص داوجونز^(۴) مورد بررسی قرار داده و نهایتاً، نتایج آزمونهای انجام شده تأکید بر استفاده از روش فیلتر در خرید و فروش سهام بود. تحقیقات

1- Fama

2- Fama and Blume, Filter Rule and Stock Market, Trading Journal of Business, 1966, P.226.

3- Ibid

4- Dow - Jones

دیگری در ایران توسط شوشتربان^(۱) (۱۳۷۳)، فدائی نژاد^(۲) (۱۳۷۴) و نصرالله‌ی^(۳) (۱۳۷۱) در خصوص اثبات سطح کارآئی بورس اوراق بهادار تهران انجام گردیده، که یکی از موارد مورد بررسی آنها، مطالعه روش‌های خرید و نگهداری و فیلتر می‌باشد. علیرغم فقدان تحقیقات کافی پیرامون استراتژی‌های سرمایه‌گذاری، مطالعاتی در مورد روشهای سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار شامل؛ نموداری^(۴)، پرتfolیو^(۵) و اصولی^(۶) صورت گرفته است.

روش نموداری به عنوان یک روش سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار، از اوائل قرن بیستم شکل گرفت. در این روش، فرض بر این است که با مطالعه روند قیمت‌ها و حجم مبادلات^(۷) اوراق بهادار در گذشته، می‌توان روندی شبیه به گذشته برای آینده، تصور نمود. گروهی بر این باور بودندکه می‌توان با بررسی وضعیت گذشته، شرایط آینده را پیش‌بینی نمود، چنان اظهار میداشتند، بررسی روند قیمت‌های گذشته حاوی اطلاعاتی است که برای پیش‌بینی وضعیت آینده، مفید است. اساس کار این گروه بر تدوین نمودارهای ویژه‌ای جهت مشخص کردن روند بازار تمرکز داشت، و از این نظر آنها را چارتیست^(۸) می‌نامیدند. چارتیست‌ها با استفاده از روشهای خاصی مانند فیلتر و آزمون گردنش^(۹) به بررسی قیمت‌ها می‌پرداختند و از نتایج

۱- رکه شرشری‌بان، بررسی کارایی بازار بورس اوراق بهادار تهران، رساله کارشناسی ارشد، شیراز، دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شیراز، ۱۳۷۳

۲- محمد اسماعیل فدایی، بررسی کارایی بورس اوراق بهادار تهران، رساله دکترا، تهران، دانشکده علوم اداری دانشگاه تهران، ۱۳۷۴

۳- زهرا نصرالله‌ی، تجزیه و تحلیل عملکرد بورس اوراق بهادار ایران، رساله کارشناسی ارشد، تهران، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۱

4- Chart

5. PortFolio

6. Fundamental

۴- حسنعلی سیّدانی، متجلی کارایی در بورس اوراق بهادار تهران، مجله تحقیقات مانی، شماره ۲، تهران، ۱۳۷۳

8- Chartist

9- Run Test

حاصل از آنها جهت عرضه و تقاضای انواع اوراق بهادار استفاده می‌نمودند. بر همین اساس، محققانی نظریر الکساندر^(۱)، یینگ^(۲)، بلوم^(۳)، لیندرز^(۴)، تیل^(۵)، ازبورن و نیدرهافر^(۶)، گرگ^(۷)، مالکیل^(۸)، شوارتز^(۹)، ویت کمب^(۱۰)، با بررسی رفتار قیمت سهام بورس‌های مختلف اوراق بهادار، به اثبات روش نموداری پرداختند. در ایران هم تحقیقاتی در ارتباط با این روش انجام شده است. یکی از این تحقیقات، در رابطه با نحوه توزیع نوسانات قیمت سهام بورس اوراق بهادار با استفاده از شاخص بازار سهام می‌باشد^(۱۱). در این تحقیق تابع توزیع نوسانات قیمت سهام برای دو دوره زمانی ۱۳۵۲-۵۷ و ۱۳۶۴-۶۸ مرد بررسی قرار گرفته است. تابع حاصله از تحقیق فوق، دلالت بر تایید فرضیه‌های مربوط به روش نموداری دارد. یکی دیگر از تحقیقات انجام شده در این زمینه، مربوط به پژوهشی است که در دوره زمانی سال‌های ۱۳۶۸-۷۳ بر روی قیمت‌های هفتگی سهام ۴۰ شرکت پذیرفته شده در بورس و شاخص سهام، صورت گرفته است.^(۱۲) تابع حاصله از این تحقیق، یانگر اثبات مفروضات روش نموداری مبنی بر استقلال تغییرات متداول قیمت‌ها و وجود تابع توزیع نرمال بر اساس تغییرات قیمت سهام می‌باشد.

1- Alexander

2- Ying

3- Blume

4- Leenders

5-Theil

6- Osborn - Nider Hoffer

7- Gragg

8- Malkiel

9- Schwartz

10- With Comb

۱۱- علی اصغر در امامی، بررسی نوسان‌پذیری و ریسک سهام پذیرفته شده در بورس نهران، رساله کارشناسی ارشد، دانشگاه نهران، ۱۳۶۹.

۱۲- زکیه شوشتیریان، بررسی کارایی بازار بورس اوراق بهادار نهران، رساله کارشناسی ارشد، شیراز، دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شیراز، ۱۳۷۳.

یکی دیگر از روش‌های سرمایه‌گذاری، که در جهت مقابله با روش نموداری و دیدگاه چارتیست‌ها قرار دارد، روش پرتفولیو می‌باشد. مبنای اصلی در روش پرتفولیو، که حدوداً از دهه ۱۹۳۰ شروع شد، تأکید بر روی تصادفی بودن رفتار قیمت‌ها است. پس از سال‌های دهه ۱۹۶۰، تحقیقات از شکل آماری مطالعه رفتار قیمت‌ها به ویژگی‌های اقتصادی بازار سهام که موجب بروز تغییرات تصادفی می‌شود، سوق پیدا کرده و این موضوع، سبب پیدایش نظریه بازار کارای سرمایه گردید. در این روش، قیمت‌های مشخص شده اوراق بهادار بر اساس آخرین اطلاعات مطرح شده، معین می‌گردد و تغییرات قیمت اوراق بهادار بر اساس اطلاعات مذکور به شکل تصادفی پیرامون ارزش واقعی آن‌ها رخ می‌دهد. به عبارت دیگر، پیش‌بینی قیمت‌های اوراق بهادار امری غیر ممکن بوده و تغییرات قیمت در حوالی ارزش‌های واقعی خود به طور تصادفی سیر می‌کنند. همچنین، اطلاعات مربوط به بازار و تک تک سهام بورس در دسترس همه علاقه‌مندان می‌باشد. ضمناً، هیچکس نمی‌تواند به طور مرتک بازده اضافی به دست آورد. قبل از معرفی موضوع پرتفولیو، تحقیقاتی نسبتاً مرتبط با آن انجام شده است. باچلیر^(۱) در سال ۱۹۰۰، رفتار قیمت کالاها را در کشور فرانسه مورد بررسی قرار داد، نامبرده به این نتیجه رسید که تغییرات قیمت از یک معامله به معامله دیگر، مستقل از یکدیگر بوده و بررسی روند تغییر قیمت‌ها نمی‌تواند راهنمای مناسبی جهت تعیین قیمت‌های آینده باشد. کندال مورگنسترن^(۲) در سال ۱۹۳۴، با بررسی رفتار قیمت‌ها و نیز رفتار شاخص قیمت سهام نوزده صنعت انگلیس و قیمت کالای دو شرکت امریکائی، به نتایج مشابهی نظری باچلیر دست یافت. در زمینه تصادفی بودن رفتار قیمت‌ها، صاحب‌نظران دیگری نظیر گرانجر^(۳)، رویرت^(۴) و هالبورک^(۵) نیز به نتایج مشابهی مانند تحقیقات کندال و باچلیر رسیدند.

1- Bachelier

2- Kendall Morgenstern

3- Granger

4- Robert

5- Holbrook

آخرین روش سرمایه‌گذاری مورد بررسی، روش اصولی است. در این روش، فرض بر این است که سرمایه‌گذار بر اساس تجزیه و تحلیل‌های چهارگانه^(۱) در خصوص ارزیابی ارزش اوراق بهادر، اقدام به سرمایه‌گذاری می‌نماید. تجزیه و تحلیل‌های چهارگانه بر اساس بررسی شرایط اقتصادی کشور، وضعیت صنعت مربوط، شرکت مورد مطالمه و اوراق بهادر آن انجام می‌گیرد. براساس این روش، سرمایه‌گذار رمانی اقدام به نگهداری اوراق بهادر می‌نماید که بازدهی بالائی را دارا باشد و موفقی اقدام به فروش می‌نماید که قیمت اوراق بهادر به بیش از ارزش واقعی آنها رسیده باشد. بنابراین، بر اساس این روش، دوره نگهداری اوراق بهادر نسبتاً طولانی می‌باشد. تنها تحقیق جامعی که بر مبنای روش اصولی در ایران انجام شده است، توسط جهانخانی و مرادی^(۲) در سال ۱۳۷۵ بوده است. این تحقیق برای یک دوره زمانی ۱۵ ماهه به بررسی نحوه تصمیم‌گیری خردباران سهام عادی در بورس اوراق بهادر تهران پرداخته است. نتایج حاصله از این تحقیق، بیانگر این مطلب است که اولاً، در بورس اوراق بهادر تهران، سرمایه‌گذاران به شاخص‌های اقتصادی کلان از جمله نرخ تورم، نرخ مالیات و یکاری توجه دارند، ثانیاً، سهامداران نیاز خوبی را علاوه بر صورت‌های مانی به اطلاعات گسترده دیگری ابراز نموده‌اند و ثالثاً، واکنش سرمایه‌گذاران به تغییرات قیمت سهام و استفاده از روند قیمت‌ها کاملاً منهود است.

روش تحقیق

پژوهش حاضر به روش کتابخانه‌ای انجام شده است. همانگونه که قبل از ذکر شد، جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران بین سال‌های ۷۵-۱۳۷۰ می‌باشد. منظور از شرکت‌های پذیرفته شده در دوره مذکور، آنهایی هستند که در سال ۱۳۷۰ در فهرست شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر نهران بوده که بر روی تابلو

۱- علی جهانخانی و مهدی مرادی، بررسی نحوه تعیین‌گیری خردباران سهام عادی در بورس اوراق بهادر تهران، نوشنی سمبیار مدیریت مانی ایران، دانشکده علوم داری دانشگاه شهید بهشتی، زمستان ۱۳۷۵.

۲- علی جهانخانی و مهدی مرادی، بررسی نحوه تصمیم‌گیری خردباران سهام عادی در بورس اوراق بهادر نهران، نوشنی سمبیار مدیریت مانی ایران، دانشکده علوم داری دانشگاه شهید بهشتی، زمستان ۱۳۷۵.

بورس به تعداد ۱۰۰ شرکت، قرار داشته‌اند. البته، تعداد ۶ شرکت به نامهای پارچه‌بافی شیراز، ریستنگی و بافنده‌گی ری، جیتسازی بهشهر، نساجی برتو، فیروزا و دوچرخه و موتورسازی ایران، بدلیل نقصان یا اشتباه بودن اطلاعات، از مجموعه جامعه آماری حذف گردیدند. این شرکتها براساس طبقه بنده ارائه شده بورس اوراق بهادر تهران در سال ۱۳۶۹، شامل؛ صنایع شیمیایی، غذائی، قند، سرمایه‌گذاری و توسعه، نساجی، تولید و سایبان خانگی، ماشین آلات وابزار، تولید مصالح ساختمانی، کاغذ و تولیدات چوبی، فولاد و تولیدات فلزی، اتومبیل و سیمان، مورد مطالعه قرار گرفته‌اند. اساس مطالعه حاضر بر روی دو روش فیلتر و خرید و نگهداری بوده، که قرار است از طریق آزمون فرضیه‌های تدوین شده، برتری یکی بر دیگری، برای استفاده سرمایه‌گذاران مشخص شود.

برای جمع آوری اطلاعات مورد نیاز، صورت‌های مالی شرکت‌های مورد مطالعه و گزارش‌های بورس اوراق بهادر تهران در این خصوص، مورد بررسی قرار گرفته و اطلاعات لازم استخراج شده است. با توجه به حجم گسترده اطلاعات، شامل؛ قیمت‌ها و بازده‌های مربوط به کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس طی شش سال مالی مورد مطالعه، و باعتایت به مدل طراحی شده برای محاسبه بازدهی روش‌های فیلتر و خرید و نگهداری، بسته نرم افزاری ویژه محاسبات این تحقیق، تهیه گردید. این بسته نرم افزاری، قادر به انجام کلیه محاسبات مربوط به این دوره و در دو حالت اعمال و عدم اعمال هزینه کمیسیون مبادلات می‌باشد. اطلاعات مورد نیاز جهت اجرای برنامه بسته نرم افزاری شامل؛ نام شرکت‌ها، قیمت‌های پایان دوره شرکت‌ها، بازدهی پایان دوره شرکتها، قلمرو زمانی کل تحقیق، درصد فیلترهای انتخابی، میزان هزینه کمیسیون خرید، میزان هزینه کمیسیون فروش و همچنین قیمت مبنای می‌باشد. لازم به ذکر است، محاسبات بسته نرم افزاری از طریق دو روش یادشده برای تک‌تک صنایع به صورت مجزا نیز انجام گردیده است. اطلاعات مربوط به شرکت‌های مورد مطالعه با استفاده از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی بررسی شده است.

تجزیه و تحلیل

برای استفاده از برنامه نرم افزاری تجزیه و تحلیل ترخ بازدهی شرکت‌های مورد مطالعه،

مراحل زیر انجام شد:

- الف- مشخص کردن قلمرو زمانی و مکانی تحقیق
- ب- تهیه و تنظیم قیمت‌های مورد بررسی برای دوره شش ساله مورد بحث
- ج- محاسبه نرخ بازدهی ماهانه شرکت‌های مورد بررسی در دوره زمانی مربوط
- د- طراحی و برنامه‌نویسی رایانه‌ای جهت رسیدن به هدف‌های مورد نظر
- ه- ورود اطلاعات از مراحل الف، ب و ج در برنامه طراحی شده و اجرای آن.
- و- استنتاج محاسبات مورد نظر در طرح

پس از درج داده‌ها در برنامه رایانه‌ای طراحی شده، اطلاعات قابل توجهی حاصل گردیده که در آزمون‌های طرح شده تحقیق به کار گرفته می‌شوند. این اطلاعات در جداول شماره ۱، ۲، ۳ و ۴ ارائه شده‌اند. در جدول شماره ۱، نام شرکت، کد شرکت و نرخ بازدهی استراتژی خرید و نگهداری (RB)^(۱) مرتبط به تمامی شرکت‌ها، مشاهده می‌شود. این جدول، نرخ بازدهی استراتژی خرید و نگهداری را در حالت در نظر نگرفتن نرخ کمیسیون معاملات نشان می‌دهد. همانطوریکه مشاهده می‌شود، شرکت روغن نباتی پارس^۲ بازدهی برابر ۱۱/۸٪ بیشترین بازدهی، و شرکت کارخانجات نقش ایران با نرخ بازدهی معادل ۱/۶٪- کمترین نرخ بازدهی را به خود اختصاص داده‌اند. جدول شماره ۱ در پایان، میانگین کل نرخهای بازدهی شرکت‌های مورد بررسی این استراتژی در طول ۶ سال مورد مطالعه را معادل ۳/۸٪ نشان می‌دهد.

نتیجه این تحقیق نشان می‌دهد که در شرکت‌های مورد بررسی این استراتژی، نرخ بازدهی میانگین کل نرخهای بازدهی شرکت‌های مورد بررسی می‌باشد. این نتیجه می‌تواند در اینجا مذکور شود که نرخ بازدهی میانگین کل نرخهای بازدهی شرکت‌های مورد بررسی این استراتژی در طول ۶ سال مورد مطالعه را معادل ۳/۸٪ نشان می‌دهد. این نتیجه می‌تواند در اینجا مذکور شود که نرخ بازدهی میانگین کل نرخهای بازدهی شرکت‌های مورد بررسی این استراتژی در طول ۶ سال مورد مطالعه را معادل ۳/۸٪ نشان می‌دهد.

۱- نرخ بازدهی بر اساس روش خرید و نگهداری.

جدول شماره ۱ - نتایج محاسبات به روش خرید و نگهداری بدون ترجیح کمیسیون

بدون ترجیح کمیسیون		نتایج محاسبات بر اساس روش B		هزار تومان	
کد	نام شرکت	RB	کد	نام شرکت	RB
۱۱۰۱	خاورک نام پارس	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۰۲	خاتم پارس	۸۱۰۰۰۰۰
۱۱۰۳	فکت پارس	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۰۴	پارس پارسیان	۲۰۰۰۰۰۰
۱۱۰۵	هسته‌ای و شعبده‌ای و نکنن	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۰۶	صهر و رک	۱۰۰۰۰۰۰
۱۱۰۷	غازرسازی چاهران خوار	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۰۸	غازرسازی ابوریحان	۱۰۰۰۰۰۰
۱۱۰۹	کوهنورد	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۱۰	گاز اتولر رازی	۷۰۰۰۰۰۰
۱۱۱۱	کفت	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۱۲	کفرز کوب	۴۰۰۰۰۰۰
۱۱۱۰	پلاستیک شاهین	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۱۳	گلشت و صنعت پیش‌بازار	۱۰۰۰۰۰۰
۱۱۱۱	فرادریهای فناوری مسنه	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۱۴	روغن شاهنامه پارس	۱۰۰۰۰۰۰
۱۱۱۲	لوفت‌پاس‌توریز میک	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۱۵	ویسکوپریت فریضی	۷۰۰۰۰۰۰
۱۱۱۳	پارس هیلو	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۱۶	سسان	۶۰۰۰۰۰۰
۱۱۱۴	فکت نیشنال	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۱۷	فکت بی‌سیلون	۴۰۰۰۰۰۰
۱۱۱۵	هسته‌ای و کشاورزی شیراز	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۱۸	نوکدیو و صنعتی ارمن	۴۰۰۰۰۰۰
۱۱۱۶	فکت شناس خوار	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۱۹	فکت درودست	۱۰۰۰۰۰۰
۱۱۱۷	فکت پارسیان	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۲۰	فکت پارسیان	۱۰۰۰۰۰۰
۱۱۱۸	سرمه‌ای کاری ملی ایران	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۲۱	سین‌دایل کاری ایران	۰۱۰۰۰۰۰
۱۱۱۹	نووسه‌های سایج پهلو	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۲۲	پیمان مرتک	۰۰۰۰۰۰۱
۱۱۲۰	شناختی هزارشان	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۲۳	سین‌دایل سال	۰۰۰۰۰۰۰
۱۱۲۱	ویستون و بالاندی کاشش	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۲۴	پیمان هریشیس	۰۰۰۰۰۰۰
۱۱۲۲	فناوری فلام شفیر	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۲۵	فناوری سوزهور	۰۰۰۰۰۰۰
۱۱۲۳	پیمان پویان	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۲۶	صلقل و اسیمه‌کاشان	۰۰۰۰۰۰۰
۱۱۲۴	فرش پارس	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۲۷	غازکشندات شاه ایران	۰۰۰۰۰۰۰
۱۱۲۵	نوکدیو شرم	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۲۸	ویستون و پیمان سستان	۰۰۰۰۰۰۰
۱۱۲۶	گرد و گل بزرگ	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۲۹	سرمه‌ای فریضی	۰۰۰۰۰۰۰
۱۱۲۷	لر	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۳۰	هدا الکهیم	۰۰۰۰۰۰۰
۱۱۲۸	نوکدیو بیدن	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۳۱	آبسان	۰۰۰۰۰۰۰
۱۱۲۹	پیمان پردا	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۳۲	نوه پارس	۰۰۰۰۰۰۰
۱۱۳۰	پارس کافریک	۷۴۰۰۰۰۰	۱۱۳۳	ویستون اکبر	۰۰۰۰۰۰۰

ادامه جدول شماره ۱

بدون نرخ کمپیومن		نتایج محاسبات بر اساس روش B		از سال ۷۰ تا	
کد	نام شرکت	RB	کد	نام شرکت	RB
۱۷۰	پلاستیک	۰.۰۰۰۰۰	۱۷۱	پلاستیک	۰.۰۰۰۰۰
۱۷۱	شیشه و گل	۰.۰۰۰۰۰	۱۷۲	کشور سورینام	۰.۰۰۰۰۰
۱۷۲	کلینیک فروزن	۰.۰۰۰۰۰	۱۷۳	شیشه هتل	۰.۰۰۰۰۰
۱۷۳	پرس سلام	۰.۰۰۰۰۰	۱۷۴	کافکس ایران	۰.۰۰۰۰۰
۱۷۴	پرس مهر	۰.۰۰۰۰۰	۱۷۵	کافکس ایران	۰.۰۰۰۰۰
۱۷۵	پرس پارس	۰.۰۰۰۰۰	۱۷۶	کافکس ایران	۰.۰۰۰۰۰
۱۷۶	ست بندی پارس	۰.۰۰۰۰۰	۱۷۷	ست بندی شده	۰.۰۰۰۰۰
۱۷۷	صدای پندت ایران	۰.۰۰۰۰۰	۱۷۸	ست	۰.۰۰۰۰۰
۱۷۸	پرس فرم	۰.۰۰۰۰۰	۱۷۹	آبریز	۰.۰۰۰۰۰
۱۷۹	آسا	۰.۰۰۰۰۰	۱۸۰	پرس اسازی ایران	۰.۰۰۰۰۰
۱۸۰	تسنیر	۰.۰۰۰۰۰	۱۸۱	لیستنگ میلان	۰.۰۰۰۰۰
۱۸۱	کافکس سورینام	۰.۰۰۰۰۰	۱۸۲	پرس شاستر	۰.۰۰۰۰۰
۱۸۲	موقول	۰.۰۰۰۰۰	۱۸۳	پرسان	۰.۰۰۰۰۰
۱۸۳	لست فرم ایران	۰.۰۰۰۰۰	۱۸۴	پرسان	۰.۰۰۰۰۰
۱۸۴	خدمات اسلامی سپاه	۰.۰۰۰۰۰	۱۸۵	سیدان ایران	۰.۰۰۰۰۰
۱۸۵	سیدان شهاب	۰.۰۰۰۰۰	۱۸۶	سیدان ایران	۰.۰۰۰۰۰
۱۸۶	سیدان فرس و خوستن	۰.۰۰۰۰۰	۱۸۷	پرس	۰.۰۰۰۰۰
۱۸۷	پرسین	۰.۰۰۰۰۰	۱۸۸	چشم بازو	۰.۰۰۰۰۰
۱۸۸	پرسن	۰.۰۰۰۰۰	۱۸۹	پرسان اسپندت ایران	۰.۰۰۰۰۰
۱۸۹	اضف	۰.۰۰۰۰۰			

مالکین قلم:

همانگونه که قبلاً در مورد استراتژی خرید و نگهداری بیان شد، برای روش فیلتر نیز محاسبات با اعمال هزینه کمیسیون انجام گردید. نرخ در نظر گرفته شده برای فروش ۱/۵٪ و

برای خرید ۷۵٪/ بوده است. با توجه باینکه نتایج استخراج شده از طریق محاسبات با اعمال هزینه کمپیوون و بدون هزینه کمپیوون تفاوت قابل توجهی را نشان نمی داشته، لذا، از نشان دادن جدول شماره ۴ (مربوط به در نظر گرفتن هزینه کمپیوون) اختراز شده است.

فرضیه اول پژوهشن مبنی بر اینکه میانگین بازدهی ماهانه روش فیلتر بیشتر از میانگین بازدهی ماهانه روش خرید و نگهداری می باشد بر اساس روش تفاوت میانگین دونمونه مورد بررسی قرار گرفت. روش تفاوت میانگین دونمونه با طرح فرض های H_0 و H_1 و استفاده از آماره مورد نظر، نتایج محاسبات را مبرابر ۳۶/۵ نشان داد. لذا، با توجه به مقدار جدول Z که در سطح معنی دار $\alpha = 0.045$ می باشد و مقایسه آن با عدد فوق، فرض H_0 که نساوی بین RF و RB را در نظر می گیرد، رد شده و با ۹۵٪ اطمینان می توان گفت فرضیه H_1 که برتری RF و RB را مطرح می کند، پذیرفته می شود. بنابراین، می توان اینطور اظهار داشت که بازدهی روش فیلتر بیشتر از روش خرید و نگهداری است. فرضیه دوم تحقیق مبنی بر اینکه ارجحیت انتخاب روش فیلتر بر روش خرید و نگهداری در صنایع مختلف در بورس اوراق بهادار تهران، یکسان نمی باشد، بر اساس محاسبات انجام شده در خصوصی کلبه صنایع بورس فووق الذکر مورد بررسی قرار گرفت. با در نظر گرفتن H_0 برای ادعای عدم وجود رابطه خطی معنی دار بین دو متغیر مستقل و وابسته و H_1 که متفهوم عکس آن را بیان می کند، و با استفاده از آماره مورد نظر، محاسبات انجام گردیده و نتیجه های برابر ۶۱۲ - حاصل شده است. با توجه به آماره آزمون حاصله و اینکه از مقدار جدول ۱ در سطح $\alpha = 0.01$ یعنی ۷۹- یزدگیر است، بنابراین در سطح معنی دار بودن $\alpha = 0.01$ فرض یک دوره رد شده و با ۹۹٪ اطمینان می توان اظهار داشت، بین فیلتر های انتخابی و نرخ بازدهی رابطه خطی معنی داری وجود ندارد.

فرضیه سوم تحقیق مبنی بر اینکه کاهش یا افزایش فیلتر انتخابی با بازدهی آن رابطه معکوس دارد، بر اساس تعیین رابطه بین فیلتر های انتخابی (F) و میزان بازدهی (R)، اقدام به آزمون استقلال برای این دو متغیر گردیده است. پس از مطالعه اطلاعات محاسبه شده مربوط به هر یک از صنایع و نمودارهای ترسیمی آنها، برتری روش فیلتر بر روش خرید و نگهداری در تمام صنایع مورد مطالعه مشاهده می شود. در هر یک از نمودارهای RB و RF محاسبه گردیده اند. ضمن اینکه در تمام صنایع مورد بررسی، RF بیشتر از RB بوده، ضمناً تفاوت آنها یکسان نمی باشد.

۲- نتایج محاسبات به روشن فلتر بدون نرخ کمپیوون

جدول شماره ۲- نتایج محاسبات به روشن فلتر بدون نرخ کمپیوون

قنداد فلتر: ۲۵ بدون نرخ کمپیوون		میانکن بازدهی شرکتها بر اساس مجموع فلترها		از سال ۷۰ تا ۷۵	
کد	نام شرکت	RF	کد	نام شرکت	RF
۱۱-۱	خوارکه مام پارس	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۱	خشت پارس	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۲	فکت پهلوان	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۲	پارس پاکستان	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۳	صنعتی و شیمیایی زمین	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۳	پارس راند	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۴	هاروستالیز جایران خیابان	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۴	هاروستالیز ایرانیان	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۵	کامپیوون	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۵	کامپیوون رازی	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۶	کسل	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۶	کیان و فرب	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۷	پلاستیک شاهین	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۷	کشت و حاشیت چوب و چمن	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۸	فرآورده های شناخت شده	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۸	روشن شناسی پارس	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۹	لپراتات پالستوریزه پاک	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۹	پرساپویت فرهنگی	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۱۰	پارس ایندو	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۱۰	مسان	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۱۱	فکر دانشگاهی	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۱۱	فند میتوون	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۱۲	حده ای و کشاورزی شیرین	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۱۲	تولیدی و حسنه ای ایرانی	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۱۳	فکت نفلت چمن	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۱۳	فکر مردم شدن	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۱۴	فکر فرستان	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۱۴	فکر هفتستان	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۱۵	صهاریه گازاری هاین فرمان	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۱۵	پرساپویت گازاری	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۱۶	مکسیمه نسایی پیش	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۱۶	پیوندی فرود	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۱۷	سماحت مادرانه	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۱۷	پیوندی	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۱۸	رسانگی و پاکندی کاشان	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۱۸	پیوندی مریمکوس	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۱۹	فکر اچیز قائم تکمیر	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۱۹	پیوندی خودزد	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۲۰	پیوند بروان	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۲۰	پیوندی	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۲۱	پیوند و پاکندی کاشان	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۲۱	پیوند و پرداخت کاشان	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۲۲	پیوند و پاکندی پارس	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۲۲	پیوند و پرداخت مکالم فرمان	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۲۳	پیوندی تبریز	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۲۳	پیوندان ریسی میدان	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۲۴	پیوندی پارس	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۲۴	سرمه ای فریز	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۲۵	پیوندی پارس	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۲۵	پیوندی کاریز	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۲۶	پیوندی پارس	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۲۶	پیوندی	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۲۷	پیوندی پارس	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۲۷	پیوندی	۰.۷۷۷۷۶۲
۱۱-۲۸	پیوندی پارس	۰.۷۷۷۷۶۲	۱۱-۲۸	پیوندی	۰.۷۷۷۷۶۲

ادامه جدول شماره ۳

لقداد بلتر: ۲۵		همانکین بازدهی شرکتها بر اساس مجموع بلترها		از مال ۲۰ تا	
رد	نام شرکت	RF	رد	نام شرکت	RF
۱۷۱	پلاستیک ایران	۰.۷۸۷۷۷	۱۷۱	پلاستک فار	۰.۱۱۱۱۱
۱۷۲	شیشه و گل	۰.۷۷۰۶۷	۱۷۲	کامپرسور سازی ایران	۰.۰۰۰۰۰
۱۷۳	شیشه و گل	۰.۷۷۰۶۷	۱۷۳	شیشه همدان	۰.۱۱۱۱۱
۱۷۴	شیشه و گل	۰.۷۷۰۶۷	۱۷۴	فلسی ایران	۰.۱۱۱۱۱
۱۷۵	پارس سرام	۱.۱۸۰۰۰	۱۷۵	کلچ خواران	۰.۱۱۱۱۱
۱۷۶	پوچی میران	۰.۹۰۴۰۹	۱۷۶	کلچ خواران	۰.۱۱۱۱۱
۱۷۷	پیوند ایران	۰.۷۷۰۶۷	۱۷۷	کلچ خواران	۰.۱۱۱۱۱
۱۷۸	پیوند ایران	۰.۷۷۰۶۷	۱۷۸	کلچ خواران	۰.۱۱۱۱۱
۱۷۹	پسته بندی پارس	۰.۷۰۰۶۷	۱۷۹	پسته بندی پارس	۰.۱۱۱۱۱
۱۸۰	پسته بندی پارس	۰.۷۰۰۶۷	۱۸۰	پسته بندی پارس	۰.۱۱۱۱۱
۱۸۱	پارس فرم	۱.۱۷۷۷۷	۱۸۱	پیشنا	۰.۱۱۱۱۱
۱۸۲	پاس	۰.۷۷۰۶۷	۱۸۲	پلاستیک ایران	۰.۱۱۱۱۱
۱۸۳	پاس	۰.۷۷۰۶۷	۱۸۳	پلاستیک ایران	۰.۱۱۱۱۱
۱۸۴	پاس	۰.۷۷۰۶۷	۱۸۴	پلاستیک ایران	۰.۱۱۱۱۱
۱۸۵	کامپرسور سازی طبریز	۰.۷۷۰۶۷	۱۸۵	پلاستیک ایران	۰.۱۱۱۱۱
۱۸۶	مولوکان	۰.۷۷۰۶۷	۱۸۶	پلاستیک ایران	۰.۱۱۱۱۱
۱۸۷	لست شرکت ایران	۰.۷۷۰۶۷	۱۸۷	پلاستیک ایران	۰.۱۱۱۱۱
۱۸۸	حسکار (استیلید ساید)	۰.۷۷۰۶۷	۱۸۸	پیمان تهران	۰.۱۱۱۱۱
۱۸۹	سیدان شمال	۰.۷۷۰۶۷	۱۸۹	پیمان تهران	۰.۱۱۱۱۱
۱۹۰	سیدان فارس و هرمزگان	۰.۷۷۰۶۷	۱۹۰	پیمان شرق	۰.۱۱۱۱۱
۱۹۱	پرسپولیس	۰.۷۷۰۶۷	۱۹۱	پرست	۰.۱۱۱۱۱
۱۹۲	پیوند	۰.۷۷۰۶۷	۱۹۲	خاک باز	۰.۱۱۱۱۱
۱۹۳	پیوند	۰.۷۷۰۶۷	۱۹۳	پشم ۳ پله ایران	۰.۱۱۱۱۱

همانکین کل:

نتیجه گیری

بر اساس نتایج حاصله از تجزیه و تحلیل داده‌ها، مشخص می‌شود که به طور متوسط در بیش از ۹۵٪ از شرکت‌های مورد بررسی در قلمرو زمانی تحقیق، میانگین بازدهی ماهیانه روش فیلتر بیشتر از میانگین بازدهی ماهیانه روش خرد و نگهداری بوده است. شرکت‌های محدودی که از این قاعده پیروی ننموده‌اند، عبارتند از: نساجی قائم شهر، قند بیستون، ایران مرتضوی و سیمان کرمان. بررسی‌های بعمل آمده نشان داد تفاوت بین بازدهی‌های محاسبه شده در هر دو روش خرد و نگهداری و فیلتر، با اعمال عدم اعمال هزینه کمیسیون، قابل توجه نبوده‌اند. در ارتباط با فیلترهای انتخابی، بیست و پنج مورد، نتایج قابل توجهی حاصل گردید. در بین این فیلترها، بیشترین میانگین بازدهی ماهیانه مربوط به فیلترهای انتخابی ۱۵٪ و ۲۷٪ می‌باشد که مقدار ۳۵/۸ را برای کلیه شرکت‌های انتخابی می‌دهد. کمترین میانگین ماهیانه مربوط به فیلتر انتخابی ۵٪ می‌باشد که مقدار ۵ را برای کلیه شرکت‌های حاصل نموده است. در بررسی بازدهی هر یک از فیلترها مشخص گردید که با افزایش از ۰/۲۵٪ تا ۱۲٪ تقریباً روند افزایشی داشته و پس از آن، این روند رو به کاهش می‌گذارد. در فیلترهای انتخابی آخر یعنی ۴۰٪، ۴۵٪ و ۵۰٪ پایین‌ترین سطح بازدهی را نشان می‌دهد.

در مجموع، بر طبق بررسی‌های بعمل آمده در این پژوهش، برای کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در طی دوره‌های مالی مورد نظر، یعنی ۱۳۷۰-۷۵ می‌توان بیان داشت، روش فیلتر بر روش خرد و نگهداری پرتری داشته و از بازدهی بیشتری برخوردار است. البته، نتایج حاصله نشان می‌دهند که فیلتر مناسب برای کسب بیشترین بازدهی مربوط به فیلترهای ۱۵٪ و ۲۷٪ بوده که راهنمای خوبی برای سرمایه‌گذاران در بورس می‌باشد.

منابع

- ۱- ادبیلیو، یوجین و حشمی مولانی، حسین (۱۳۷۶)، پول و بانکداری نظریه مسائل. تهران: انتشارات مؤسسه بانکداری.
- ۲- باتاچاریا، گوری و جانسون، ریچارد (۱۳۶۹). مقاهم و روش‌های آماری (ترجمه مرتضی شهر آشوب و فتح میکائیلی)، جلد دوم، تهران: مرکز نشر دانشگاهی
- ۳- توتنچیان، ایرج (۱۳۷۵). اقتصاد پول و بانکداری، مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی، شماره ۳۴
- ۴- پارسانیان، علی (۱۳۷۴). تاریخچه مدیریت مالی، مجله تحقیقات مالی، شماره ۶ و ۵، تهران: انتشارات دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی دانشگاه تهران.
- ۵- جهانخانی، علی و پارسانیان، علی (۱۳۷۶). مدیریت سرمایه‌گذاری و ارزیابی اوراق بهادار، تهران: انتشارات دانشکده مدیریت دانشگاه تهران.

- ۶- جهانخانی، علی و عبده تبریزی، حسین (۱۳۷۲). نظریه بازار کارای سرمایه، مجله تحقیقات مالی، شماره اول، تهران: انتشارات دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگان دانشگاه تهران.
- ۷- درمامامی، علی اصغر (۱۳۶۹). بررسی نوسان پذیری ریسک سهام پذیرفته شده در بورس ارراق بهادر تهران. رساله کارشناسی ارشد، تهران دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی دانشگاه تهران.
- ۸- دفتر بررسیهای اقتصادی مجلس شورای اسلامی (۱۳۷۵)، از بازار سرمایه تا توسعه اقتصادی، نشریه مجلس و پژوهش، شماره ۲۱؛ صفحه ۴۷.
- ۹- ذوقی، حسن (۱۳۷۶). تبیین ویژگی و جایگاه اوراق مشارکت در اقتصاد ایران. تهران: انتشارات مؤسسه پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی.
- ۱۰- سپنائی، حسنعلی (۱۳۷۳). سنجش کارایی در بورس اوراق بهادر تهران، مجله تحقیقات مالی، شماره ۲، تهران: انتشارات دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی دانشگاه تهران.
- ۱۱- فبرزی، فرانک و مردیلیانی، فرانکو (۱۳۷۶). مبانی بازارها و نهادهای مالی (ترجمه دکتر حسین عبده تبریزی)، تهران: انتشارات آگاه.
- ۱۲- فناثی، محمد (۱۳۷۸). گسترش بازارهای مالی و رشد اقتصادی، انتشارات مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی، شماره ۵۵.
- ۱۳- فدائی توارد، محمد اسماعیل (۱۳۷۴). بررسی کارایی بورس اوراق بهادر تهران، رساله دکترا، تهران دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی دانشگاه تهران.
- ۱۴- نصراللهی، زهرا (۱۳۷۱). تجزیه و تحلیل عملکرد بورس اوراق بهادر، رساله کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه تربیت مدرس.
- ۱۵- نوفrsti، محمد (۱۳۷۴). آمار و اقتصاد و بازرگانی، جلد دوم، تهران: مؤسسه خدمات فرهنگی رسانه.
- 16- Corrado, Charlesj and Suk-Hunlec (1992). Filter rule test of the economic significance of serial dependencies in daily stock returns, The journal of financial research, vol.xv, No.4.
- 17-Fama, Euyene. F and Blume M.E (1966), Filter Rule and Stock Market Trading. Journal of Business.
- 18- Fama, E.F (1970). Efficient capital market, review of theory and empirical work, Journal of Finance, No 2.
- 19- Griffiths, Howard (1990). Finacial Investement, Mcgraw Hill.
- 20- Jams, Levy and Brealey Richard (1978). Modern Developments in Investment management, Dryden press.